

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 iunie

Seria I, Anul XVIII, Nr. 12 (204), 2010

ÎNTÂLNIREA EPARHIALĂ A COPIILOR

Din sumar:

Alocuțiunile Papei Benedict al XVI-lea la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;

Sesiunea de primăvară a Sinodului BRU - pag. 10;

Părintele Man Simion din Bădăcin - pag. 17.

Sesiunea de primăvară a Conferinței Episcopilor din România

În zilele de 25-27 mai 2010, la sediul Episcopiei romano-catolice din Oradea s-a desfășurat sesiunea de primăvară a Conferinței Episcopilor din România, cu participarea Episcopilor greco-catolici și romano-catolici. Au luat parte, ca invitați, Excelența sa Francisco-Javier Lozano, Nunțiu Apostolic în România, și PSS Anton Coșa, Episcop de Chișinău.

După ce marți seara Episcopii au concelebrat Sfânta Liturghie în Catedrala romano-catolică, miercuri seara Sfânta Liturghie au celebrat-o în biserica parohială din localitatea Sâniob, loc de pelerinaj cu vechi semnificații istorice pentru Dieceza de Oradea. În cadrul lucrărilor conferinței s-a discutat despre: întâlnirea directorilor naționali pentru pastorala romilor - Roma, martie 2010; preoții care îi îngrijesc pe cei aflați în emigrație și preoții *fidei donum* și activitatea misionară a Bisericii; statutul conferinței, aflat în studiu la Consiliul Pontifical pentru Texte Legislative; aprobarea statutului și structurii Acțiunii Catolice din România; discutarea și adoptarea unui *Ratio studiorum* pentru învățământul teologic catolic în România; necesitatea unui congres național al familiilor; ecouri la Întâlnirile Naționale ale Preoților și inițiative cu ocazia

încheierii Anului Sacerdotal; preocuparea C.E.R. față de proliferarea pericolelor morale actuale (așa-numitele plante etnobotanice, magazine și emisiuni TV cu caracter profund imoral), care pun în dificultate pe mulți tineri din zilele noastre, pe fondul unui învățământ care nu asigură o solidă formare morală; necesitatea afirmării clare a poziției Bisericii cu privire la flagelul avortului; alte probleme de ordin intern.

Conferința a abordat problematica relațiilor cu Biserica Ortodoxă Română, respectiv refuzul retrocedării și al celebrării alternative - soluție propusă deja de mai multe ori - cu atât mai mult cu cât, în străinătate, Biserica Catolică oferă lăcașuri de cult pentru comunitățile ortodoxe. În același timp, episcopatul catolic din România regretă faptul că Biserica Ortodoxă refuză, în țară, orice formă de rugăciune sau celebrare împreună, deși în comunitățile ortodoxe din diaspora acest lucru se întâmplă.

Conform statutului, mandatul de președinte a fost preluat, pentru o perioadă de trei ani, de Preafericirea sa Lucian Mureșan, Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unită cu Roma. În funcția de vicepreședinte a fost ales IPS Ioan Robu, Arhiepiscop Mitropolit de București. Ca membri ai Consiliului Permanent au fost aleși Excelențele lor Petru Gherghel, Episcop de Iași și Virgil Bercea, Episcop greco-catolic de Oradea. A fost eliberat din funcție, la cerere, pr. Cazimir Budău, secretarul general al Conferinței, în locul său fiind numit pr. Eduard-Mihai Coșa, din Dieceza de Iași, în prezent formator spiritual la Seminarul mic din Bacău. S-a stabilit ca următoarea sesiune a Conferinței Episcopilor să se desfășoare la Lugoj, în zilele de 28-30 septembrie 2010.

Pr. Cazimir BUDĂU,
secretar general

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator,

Ioan F. Pop: secretar de redacție.

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Nicolae Costruț, pr. Ioan Erdeli, Maria-Mirela Filimon, Silvia Pantîș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Alexandru Toma

Str. Borsecului Bl. X16, Ap. 30
Tel: 0259.472.823; 0741.933.193

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Alocuțiunile Papei Benedict al XVI-lea la Rugăciunea *Angelus*

Anul Sacerdotal s-a încheiat

13.06.2010

Iubiți frați și surori, s-a încheiat zilele trecute Anul Sacerdotal. Aici, la Roma, am avut zile de neuitat, cu prezența a peste 15 mii de preoți din orice parte a lumii. De aceea, astăzi doresc să aduc mulțumire lui Dumnezeu pentru binefacerile care din acest An au venit pentru Biserica universală. Nimeni nu le va putea măsura vreodată, dar în mod cert se văd și încă mai mult se vor vedea roadele.

Anul Sacerdotal s-a încheiat în solemnitatea Sfintei Inimi a lui Isus, care în mod tradițional este „ziua pentru sfințirea sacerdotală”; de această dată a fost în mod cu totul special. Într-adevăr, dragi prieteni, preotul este un dar al Inimii lui Cristos; un dar pentru Biserică și pentru lume. Din Inima Fiului lui Dumnezeu, plină de iubire ce se revarsă, izvorăsc toate bunurile Bisericii, și în mod cu totul special își trage originea vocația acelor oameni care, cucerți de Domnul Isus, lasă totul pentru a se dedica în întregime slujirii poporului creștin, după exemplul Bunului Păstor. Preotul este plăsmuit de însăși iubirea lui Cristos, acea iubire care l-a împins să-și de-a viața pentru prietenii săi și chiar să-i ierte pe dușmanii săi. De aceea preoții sunt cei dintâi făuritori ai civilizației iubirii. Și aici mă gândesc la atâtea figuri de preoți, cunoscuți și mai puțin cunoscuți, unii ridicați la cinstea altarelor, alții a căror amintire rămâne de neșters în credincioși, cel puțin într-o mică comunitate parohială. Cum s-a întâmplat la Ars, satul din Franța unde a desfășurat slujirea sa Sfântul Ioan Maria Vianney. Nu este nevoie să adaug alte cuvinte la cât a fost spus despre el în lunile trecute. Dar mijlocirea sa trebuie să ne însoțească încă mai mult de acum înainte. Rugăciunea sa, „actul său de iubire” pe care de atâtea ori l-am recitat în timpul acestui An Sacerdotal, să continue să alimenteze colocviul nostru cu Dumnezeu.

O altă figură aș vrea să o amintesc: părintele Jerzy Popiełuszko, preot și martir, care a fost proclamat Fericit chiar duminică trecută, la Varșovia. A exercitat ministerul său generos și curajos alături de cei care depuneau eforturi pentru libertate, pentru apărarea vieții și a demnității sale. Această operă a sa în serviciul binelui comun și al adevărului era un semn de contradicție pentru regimul care guverna atunci Polonia. Iubirea Inimii lui Cristos l-a făcut să-și de-a viața, iar mărturia sa a fost sămânța unei noi primăveri în Biserică și în societate. Dacă privim în istorie, putem observa câte pagini de autentică reînnoire spirituală și socială au fost scrise cu aportul decisiv al unor preoți catolici, animați numai de pasiunea pentru Evanghelie și pentru om, pentru adevărata libertate, religioasă și civilă. Câte inițiative de promovare umană integrală au plecat din intuiția unei inimi preoțești!

Dragi frați și surori, să-i încredințăm Inimii Neprihănite a Mariei, a cărei comemorare liturgică am celebrat-o ieri, 12 iunie, pe toți preoții din lume, pentru ca, cu forța Evangheliei, să continue să construiască în orice loc civilizația iubirii.

www.radiovaticana.com

Maria este cea mai frumoasă floare a creației

20.06.2010

Iubiți frați și surori!

În această dimineață în Bazilica San Pietro am hirotonit întru preoție 14 diaconi pentru Dieceza de Roma. Sacramentul Ordului Sacru manifestă, din partea lui Dumnezeu, apropierea Sa atentă față de om, iar din partea celui care îl primește, completa disponibilitate pentru a deveni un instrument al acestei apropieri, pentru Cristos și pentru Biserică. În lectura evanghelică din această duminică, Domnul își întreabă discipolii: „Dar voi cine spuneți că sunt?” (Luca 9,20). Apostolul Petru răspunde cu promptitudine acestei întrebări: „Cristosul lui Dumnezeu!” (Luca 9,20), mergând astfel dincolo de opinia comună că Isus ar fi unul dintre profeți. Conform Sf. Ambrozie, prin această mărturisire de credință Petru „a îmbrățișat totul la un loc, deoarece a exprimat și natura și numele” lui Mesia (*Exp. in Lucam VI*, 93, CCL 14, 207).

Isus, înainte de această mărturisire de credință, reînnoiește față de Petru și față de ceilalți discipoli invitația de a-l urma pe provocatorul drum al iubirii până pe cruce. Și nouă, celor care putem să îl cunoaștem prin credință, în Cuvântul Său și în Sacramente, Isus ne propune să îl urmăm în fiecare zi și ne amintește că pentru a fi discipolii Săi trebuie să dobândim puterea crucii, cel mai mare bun al nostru și coroană a speranței noastre. Sf. Maxim Mărturisitorul observa că „semnul distinctiv al puterii Domnului nostru Isus Cristos este crucea pe care El a purtat-o în spate” (*Ambiguum* 32, PG91, 1284 C). De fapt Domnul „spune fiecăruia: Dacă cineva vrea să vină după mine, să renunțe la sine, să-și ia crucea în fiecare zi și să mă urmeze” (Luca 9,23). Asumarea crucii înseamnă angajarea în înfrângerea păcatului, care blochează calea către Dumnezeu, acceptând voia Domnului în fiecare zi, făcând credința să crească în special în fața problemelor, dificultăților, suferințelor.

Sfânta carmelită Edith Stein mărturisea aceasta într-un timp de persecuție. Scria astfel pe când era în carmelul din Koln în 1938: „Astăzi înțeleg [...] ce înseamnă să fii mireasa lui Cristos în semnul crucii, chiar dacă nu voi înțelege niciodată pe deplin aceasta, dat fiind că e un mister. [...] Cu cât întunericul ne înconjoară mai mult, cu atât trebuie să ne deschidem inimile către lumina care vine din înălțime” (*La scelta di Dio. Lettere 1917-1942*, Roma 1973, 132-133). Chiar și astăzi există mulți creștini în lume care, animați de Dumnezeu, își asumă crucea zi de zi, fie în încercările cotidiene, fie în barbaria care cere uneori curajul jertfei supreme. Fie ca toți să ne punem încrederea în Domnul, siguri că, urmându-l în purtarea crucii, vom ajunge la lumina Învierii alături de El.

Să îi încredințăm grijii materne a Fecioarei Maria pe preoții hirotoniți astăzi, care se alătură celor pe care Domnul i-a chemat pe nume: fie ca ei să fie discipoli fideli, vestitori curajoși ai Cuvântului lui Dumnezeu și administratori ai darurilor mântuirii.

www.catholica.ro

Declarația la CEDO a Conferinței Episcopilor din România

Către

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Având în vedere faptul că pe data de 30 iunie 2010 Curtea Europeană a Drepturilor Omului va dezbate apelul Italiei împotriva deciziei Nr. 30814/06 Lautsi c. Italia de a scoate crucile din școlile publice, pe motiv ca afișarea acestora ar fi contrară „dreptului părinților de a-și educa copiii în conformitate cu propriile convingeri” cât și a „libertății religioase a copiilor”, Conferința Episcopilor din România înaintea Curții următoarea:

DECLARAȚIE,

prin care dorim să subliniem importanța pe care afișarea simbolurilor religioase în școlile publice o are în raport cu libertatea religioasă, moștenirea culturală și tradițiile din națiunile europene.

Europa, având la bază tradiția creștină, și-a afirmat autonomia în sfera spirituală și temporală, a fost mereu deschisă pluralismului religios și a manifestat respect pentru drepturile tuturor oamenilor, indiferent de apartenența lor religioasă. Această deschidere este exprimată în zilele noastre prin multiculturalismul promovat față de alte religii și culturi care se răspândesc pe continentul european.

Prezența simbolurilor religioase creștine în locurile publice, în mod specific acela al crucii, reflectă sentimentul religios al creștinilor de toate confesiunile și nu are intenția de a exclude pe nimeni. În cultura și tradiția creștină crucea exprimă mântuirea și libertatea persoanei umane (cf. Ioan Gură de Aur, Cuvântare la Matei, 54, 7). Ea nu impune o religie, ci exprimă altruism, generozitate și solidaritate.

Crucea este și un simbol cultural și social, inspirând identitatea și valorile națiunilor din Europa. Pentru multe națiuni din Estul Europei, inclusiv România, crucea reprezintă și simbolul speranței și luptei pentru libertate. În perioada regimului comunist simbolurile religioase au fost interzise, iar posibilitatea de a le afișa în public după căderea comunismului a fost considerată o victorie a democrației și libertății asupra totalitarismului și opresiunii.

Prin urmare, societăților de tradiție creștină nu trebuie să li se interzică afișarea publică a simbolurilor religioase, în special în locurile unde copiii lor sunt educați. Nu numai ca aceasta ar fi o încălcare a libertății religioase, dar aceste societăți nu vor reuși să transmită generațiilor viitoare propria identitate și propriile valori.

Dreptul la libertate religioasă este recunoscut de toate țările europene și promovat tot mai mult. Astfel, în diverse țări de pe continentul european sunt permise prin lege sau acceptate de la sine și alte simboluri religioase decât cele creștine.

Bisericele și comunitățile creștine din țările europene promovează dialogul cu alte religii și acționează ca parte integrantă a realităților naționale respective. În materie de simboluri religioase, aceste realități naționale sunt familiarizate cu legi și evoluții sociale specifice fiecărei țări, care trebuie respectate în cadrul unei relații corecte între statele membre și Instituțiile Europene. Dialogul dintre religii și oameni poate fi dezvoltat armonios într-o Europă în care există libertate religioasă pentru toți și respect pentru moștenirea culturală și tradițiile fiecărui popor și națiuni.

Conferința Episcopilor din România se solidarizează cu Guvernul Italian în acest demers și speră că decizia Curții va respecta diversitatea religioasă, tradițiile milenare și valorile culturale ale popoarelor Europei.

Blaj, 17 iunie 2010

† LUCIAN

Arhiepiscop Major

Președinte al Conferinței Episcopilor din România

Pr. Zorel ZIMA

Copil aş vrea mereu să fiu

Un poet postase pe internet următoarea reflexie: *copilăria este locul unde Dumnezeu poate fi substituit cu un simplu surâs* (Costel Zăgan). Citind-o, am simțit imediat o rezervă față de această expresie. La o primă lectură am putea crede că poetul vorbește despre o întâlnire nevinovată în timpul copilăriei fără griji între Dumnezeu și om, întâlnire care ar provoca surâsul. Dar pare să îl considere substituibil pe Dumnezeu cu un surâs, valoarea sa de schimb nedepășind-o pe cea a unui surâs.

Am sărit apărător formulându-mi opinia că această superbă perioadă de vârstă a omului – copilăria – nu e un loc unde îl putem substitui pe Dumnezeu cu un simplu surâs, ci e locul prin excelență în care omul surâde fericit că-l poate vedea pe Dumnezeu.

Dar, *hai mai bine despre copilărie să povestim, căci ea singură este veselă și nevinovată...* formula îndrăgitul nostru povestitor I. Creangă, în ale sale cunoscute „Amintiri din copilărie”. Am citit, deranjat de o lacrimă de nostalgie și plină de recunoștință față de părinți, continuarea consemnărilor sale: *și drept vorbind, acesta-i adevărul. Ce-i pasă copilului când mama și tata se gândesc la neajunsurile vieții, la ce poate să le aducă ziua de mâine, sau că-i frământă alte gânduri pline de îngrijire.*

Revărsarea dragostei părinților și dăruirea lor de sine față de copii, împing într-un ungher îndepărtat al cămării inimii lor firave orice grijă, orice neliniște. Brațele părinților ce se încheștează în jurul micilor făpturi resping orice deranj. Copiilor nu le rămâne decât să se scalde în dragostea părinților lor, să se joace și să viseze *ce vor fi și cum va fi când vor fi mari.*

Așa eram eu la vârsta cea fericită, și așa cred că au fost toți copiii, de când îi lumea și pământul, măcar să zică cine ce-a zice. (I. Creangă)

Această abandonare proprie în grija părinților, amestecată cu o doză de nevinovăție sufletească, alta de sociabilitate plină de iubire fac din copil modelul de fericire și stare sufletească bineplăcută și lui Dumnezeu.

Ostenit de drum și de mulțimea căreia îi propovăduia Vestea cea bună a venirii Împărăției lui Dumnezeu, Isus găsește încă putere pentru a lansa un apel apostolilor și mulțimii: *Lăsați copiii și nu-i opriți să vină la Mine!* De unde încă putere, care i-a fost motivația? Desigur, recunoașterea în ei a curăției sufletești și a dragostei, condiții ale fericirii și mântuirii: *căci a unora ca aceștia este Împărăția cerurilor* (Mt. 19,14).

Apelul se adresează apostolilor, părinților și, din oficiu, copiilor.

Se adresează apostolilor care nu doreau deranjarea Învățătorului lor, deja mult ostenit. Prin ei, se adresează Bisericii care trebuie să le deschidă copiilor calea spre Dumnezeu. Într-o conversație despre angajamentul Bisericii în lume, o mămică îmi mărturisise că una

dintre motivele adărrării ei le Biserica Greco-Catolică fusese tocmai această preocupare cu copiii și cu tinerii.

Apelul se adresează și părinților care, uneori nu pot estima valoarea și roadele angajării Bisericii în educarea *vâstarilor lor*. A dăruirii viața acestor copii nu se rezumă la a-i aduce pe lume și a-i

hrăni, eventual a le asigura și o locuință, ci se împlinește prin grija pentru a-i crește *în vârstă, înțelepciune și har*, a le dăruie pe Isus – *Calea, Adevărul și Viața*. Căci ce-i folosește părintelui dacă îi oferă copilului material totul, dar nu-i luminează, întărește și călăuzește sufletul (cf. Mt. 16, 26)?

Apelul se adresează și copiilor și tinerilor. Ei sunt chemați să recunoască în Isus un prieten de nădejde și un tovarăș de drum în viață. Prietenia cu El, trebuie să se împlinească într-o imitare a iubirii și dăruirii lui Isus în actualitatea propriei vieți, în relația cu părinții, Biserica, Școala și toți cei din jur. Creșterea de mic cu Isus este o oarecare garanție a rămânerii cu El pentru totdeauna. Isus a fost un tânăr simplu, care și-a trăit copilăria și tinerețea în smerenia și liniștea casei părințești. Sfânta Fecioară Maria, mama Sa, se remarcase în ochii Tatălui ceresc tot printr-o viață smerită trăită în liniștea Nazaretului. Copii și tinerii trebuie încurajați în a-și trăi viața în simplitatea valorilor creștine și căldurii familiare, fără a se lăsa provocați de curenții periculoși a noilor provocări și dorinței de falsă afirmare.

Apelul se adresează **tuturor** pentru a descoperi în noi nevinovăția sufletească și încrederea în Tatăl ceresc. Ne provoacă la pocăință și la ridicarea ochilor înspre Tatăl, așa cum o făceam după orice cădere în copilărie, căutând cu ochii înlăcrimați brațele salvatoare ale părinților noștri. Sub povara unei greutăți să ne recunoaștem copii ai lui Dumnezeu, cerându-i ajutor ca unui Părinte pentru depășirea limitelor noastre.

Îmbrățișarea brațelor divine coborâte în glas de rugăciune ne va aduce SURÂSUL unei vieți bune... Așadar, copil aş vrea mereu să fiu... .

Doresc tuturor copiilor și tinerilor, dar și celor cu un copil ascuns în suflet, multă sănătate, fericire, putere de a-și realiza dorințele, spor la învățătură și multă înțelepciune. Copile veșnic! surâde cu credință, căci credința surâde în tine!

Marș în apărarea vieții și împotriva avortului

Cu ocazia Zilei Copilului, 1 iunie 2010, **Pro-Vita București** a organizat primul marș pentru dreptul la viață al copilului nenăscut, numit sugestiv „Marșul Tăcerii”.

La eveniment au participat circa 100 persoane. Deși vremea a fost ploioasă și friguroasă pentru prima zi de vară, au venit alături de noi tineri, familii și copii.

Participanții au purtat banere cu mesaje precum „Avortul oprește o inimă care bate”, „Te iubesc, lasă-mă să te cunosc” sau „Avortul nu e o soluție” și tricouri cu însemnele organizației, cele Două Inimi - a mamei și a copilului său. Coloana s-a oprit la biserica „Eroii Revoluției”, unde s-au aprins lumânări și s-au depus flori în semn de aducere-aminte pentru victimele avortului în România.

Marșul a fost primul eveniment de acest tip organizat în București, la 20 de ani de la liberalizarea avortului în România. Am marcat astfel o aniversare tristă, amintindu-ne și faptul că, de tot atâția ani, România are cea mai înaltă rată a avortului din țările care alcătuiesc astăzi Uniunea Europeană.

În efortul său de conștientizare a publicului față de urmările devastatoare ale avortului, Pro-Vita își propune să organizeze anual astfel de evenimente și să le dea o amploare crescândă, prin invitarea unor organizații partenere din România dar și din alte țări, de alte confesiuni, pentru a învăța din experiența și metodele folosite acolo de mișcarea pentru viață.

Asociația Pro-vita este o organizație de apărare a vieții întemeiată pe învățăturile de credință creștin-ortodoxe, care prin scopul și metodele sale de acțiune se adresează în special persoanelor tinere, indiferent de confesiune, întrucât viața este o valoare universală.

Conștienți de dificultățile majore ale afirmării vieții într-o cultură a morții, într-o țară declarat creștină dar în care, paradoxal, avortul este cea mai banală intervenție chirurgicală, noi continuăm să credem în puterea exemplului personal, în valoarea vieții de familie trăită în Cristos.

www.provitabucuresti.ro

Mărturie...

Bună ziua,

Nu este o poveste, nu scriu pentru a demonstra ceva anume și nici pentru a dojeni pe cineva, scriu luând scrisul ca pe o eliberare, dar și ca pe o mărturie.

Poate ajuta cuiva sau la ceva. Și mai este ceva: această experiența mi-a arătat cât de multe piedici ne punem singuri și cât de mult Îl limităm pe Dumnezeu după propriile noastre neputințe.

Sunt un om liber, extraordinar de liber, de împăcat cu sine, fericit. Și toate astea sunt un dar pentru care nu am făcut nimic ca să îl merit.

Sunt căsătorită de șapte ani și am decis să facem un copil. Nu am făcut avorturi, nu am avut alte sarcini. Am tot așteptat verdictul medicilor, îngăduința lor de a face un copil, din cauza afecțiunilor pe care le am.

Între timp am trăit tot felul de experiențe: o moarte clinică. Am înțeles apoi că nu am voie să iau niciun medicament, să mănânc 70% din alimente, să citesc toate etichetele produselor alimentare, să Îl rog

pe Dumnezeu ca toți copacii să înflorească o singură zi și atât. Alergiile de toate felurile, modurile, durerile
(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

date de celelalte afecțiuni cam de aceeași natură îmi limitau drastic cam toate opțiunile de viață normală. Operațiile făcute pe viu, imposibilitatea administrării oricărui calmant, antivomitiv, toate păreau să mă condamne la o viața de om bolnav.

Nicidecum.

Părintele Steinhardt spune că în creștinism curajul este esențial. Să nu vă gândiți că s-a petrecut peste noapte.

Nu. Când am aflat toate diagnosticele, cea mai bună prietena a mea, Tatiana, bolnavă fiind de cancer, m-a ajutat să văd altfel lucrurile să realizez că Dumnezeu vede lucrurile diferit de noi oamenii.

Soțul meu își dorea foarte mult un copil, așa că am redus orice tratament antihistaminic, de la 16 pastile pe zi, la una singură. Bebele trebuia să vină în condiții sigure.

Pe 6 decembrie am știu ca bebele meu a luat viață.

Am așteptat 2 săptămâni și mi-am făcut teste, dar au ieșit negative. Doctorii au spus că nu sunt. Eu știam că sunt. Simțeam.

Am răcit între timp și a trebuit să fac radiografie, deși știam că am bebe, dar testele ... Așa că m-am supus, am făcut radiografia, dar nu am luat antibiotic.

Am mai făcut un test și a ieșit pozitiv.

Am fost foarte fericită.

Am reușit să găsesc un doctor extraordinar, deosebit, care a înțeles dorința noastră de a avea un copil. Mi-a spus însă calm: „Știți că s-ar putea să fie ultimul lucru pe care îl faceți în viața dumneavoastră”.

Am spus că da, dar merg înainte. Dumnezeu cu mila.

Cum nu puteam rata nimic, am și sarcina toxică, vomit în fiecare zi, de mai multe ori. Apa și pâinea prăjită sunt cele mai bune alimente. Sper să nu slăbesc sub 40 de kg.

Am făcut prima ecografie și i-am văzut inimioara. Am început să plâng. Era cel mai frumos copil din lume, deși era doar o inimioară, nici mânuțele și nici piciorușele nu erau complet formate.

Plină de entuziasm mi-am făcut toate analizele, însă cele care se refereau la afecțiunile mele erau mult mai rele ca înainte.

Nu renunț.

Cu greu am găsit un notar în fața căruia să dau declarația notarială prin care mi-am asumat riscul de deces în timpul sarcinii și la naștere.

Le spuneam celor din familie despre copil. Soacra mea a uitat numărul avorturilor făcute și altceva decât urări să mă duc pe lumea cealaltă, nu primesc. Așa e ea, nu o băgam în seamă.

Tata mă întreabă dacă vom mai avea bani să îi întreținem și pe ei, iar mama îmi spune să avortez.

Surorile mele și prietenii se bucură foarte mult și mă sprijină.

Pe 1 martie primim „mărțișorul”: soțul meu este șomer. Mama își reînnoiește propunerea de a face avort.

Îi spun să plece, pentru că nu răspund de reacțiile mele.

Am refuzat să fac testul pentru sindromul Down, dar dacă așa trebuie, așa trebuie, așa că l-am făcut și pe acela. Dumnezeu mi-a dat un copil sănătos.

La ecografia morfofetală îl iau și pe soțul meu.

Ne uităm amândoi și vedem pe cel mai frumos copil din lume, cu un teribil chef de joacă, înotând și mișcându-se acolo.

Speram să fie fetiță, dar... Dumnezeu a vrut să fie un băiețel sănătos și neastâmpărat.

Suntem foarte fericți, chiar dacă nu pot mânca pentru că vomit de la sarcina toxică, iar la ce poftesc, poftesc degeaba, pentru că are histamină și sunt alergică.

În urmă cu doi ani am făcut o operație de apendicită, am făcut moarte clinica din cauza anesteziei. La firele care se resorb, am făcut reacție de respingere, iar ele s-au cantonat undeva sub piele, pe traiectul unui nerv. Acum uterul a crescut și presează zilnic pe acele fire, și implicit pe nerv.

În noaptea de Înviere stăteam ghemuită de durere și amețita de nemâncare, sub icoanele Mântuitorului și ale Fecioare Maria. O femeie m-a rugat să trec pe băncuță, dar nu am vrut... în acel moment am simțit ca un fluturaș. Am zis că e de la nemâncare, dar aripioarele fluturașului meu băteau tot mai des în burtică. Pentru prima dată puiul meu își făcea simțită prezența. De fericire îmi venea să râd și să plâng. I-am luat mâna soțului meu și am așezat-o pe burtică. Era fericit.

Ne-am împărtășit plini de bucurie și mulțumindu-I lui Dumnezeu pentru puiul pe care ni l-a dăruit.

Continui lupta, îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru fiecare zi la capătul căreia ajung, pentru puterea pe care mi-o dă și ignor „șansele sigure” de a muri.

Știu că e o luptă grea, că s-ar putea să nu câștig, dar e frumos, e o stare de fericire, o stare binecuvântată, un dar de la Dumnezeu, pe care nu îl merit.

Otilia BĂLAȘ

Reuniunea Mariană a Eparhiei de Oradea în pelerinaj

Reuniunea Mariană a Eparhiei de Oradea a încheiat Luna Preacuratei, duminică, 30 mai, printr-un pelerinaj la Mănăstirea „Mariapocs”, în țara vecină.

Organizat de Reuniunea Mariană împreună cu Biroul Parohial Eparhial, pelerinajul a primit binecuvântarea PSS Virgil Bercea.

Sunt mai multe motive care ne-au condus pe noi marianiștii la acest pelerinaj: doream să mulțumim Preacuratei pentru multele daruri primite în decursul celor aproape o sută de ani de existență a R.M. în Eparhia noastră, doream să o cinștim într-un chip deosebit pe Sfânta Fecioară în una din ultimele zile din luna care îi este închinată și mai doream ca prin puterea rugăciunii să fim mai uniți între noi, ca, împreună, să putem servi mai bine Biserica noastră. Simțeam și ca pe o datorie să cunoaștem biserica în care, în anul 1729, a fost hirotonit Inocențiu Micu Klein.

Pelerinajul a fost un dar al Preacuratei. Abia conturată intenția pelerinajului la Mariapocs, și puterea Preacuratei s-a făcut imediat simțită; numărul pelerinilor creștea cu fiecare zi, ajungând la 400, marianiști și credincioși, pelerini din Oradea, Satu Mare, Băița și Zalău, dar și din Cluj și Bistrița Năsăud.

O zi de pelerinaj e o zi sfântă și de neuitat, este și o zi de noi începuturi spirituale... Erau cu noi mai mulți preoți: Pr. Paul Popa, Pr. G. Bubo, Pr. M. Vătămănelu, Pr. Adrian Podar, Pr. Sabin Cișca, Pr. Sorin Roșca, care împreună cu PSS Peter Fulop Kocsisi, Episcopul Diecezei Greco-Catolice de Nyregyhaza, cu preoții și călugării Mănăstirii, ne-au condus fiecare pas al sufletului până ce, curățit prin spovadă, a putut ajunge, prin rugăciune, aproape de Inima Sfântă a Preacuratei, în fața Icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului de la Mariapocs.

În dimineața plină de lumină și soare, de dorințe și speranțe, rugăciunea Sf. Rozar și cântecele mariane au fost primul pas în drumul autocarelor. Sosiți la Mariapocs, după Rugăciunea în fața Crucii, cu steagul marian în fața am intrat în Mănăstire; urma Sfânta Liturghie în limba română, Liturghia noastră. Și noi eram atât de mulți, încât umplusem aproape tot interiorul... În jurul Mănăstirii, preoții, prinrte care și ai noștri, mărturiseau, alții, în biserică, celebrau Sfânta Liturghie. Privirile toate ne erau îndreptate spre Icoana făcătoare de minuni, „Icoana Maicii Domnului Negre Lăcrimânde”; primul miracol al lăcrimării a avut loc în 1696. De-atunci Fecioara a încurajat lumea în momentele de restriște și miracolele vindecărilor nu au încetat. De acolo, de la Icoana cea Sfântă, a venit îndemnul de a îndrăzni să ne apropiem de Preacurata doar după ce, prin mărturisire, vom avea din nou sufletul curat.

PSS Peter Fulop Kocsisi, în cuvântul său, și-a exprimat bucuria de a avea pelerini români la Mariapocs și speranța de a fi de-acum uniți în rugăciune și

în puterea de a face binele, de a lucra împreună pentru Împărăția lui Cristos și pentru răspândirea evlaviei față de Preacurata.

A urmat, afară, la altarul deschis, biserica fiind neîncăpătoare, Sfânta Liturghie în limba maghiară celebrată de Preasfinția Sa și de mai mulți preoți. Părți din Sfânta Liturghie erau în limba română, fapt ce ne-a emoționat și ne-a bucurat.

Dar bucuriile nu conțineau. Biserica își dezvăluia bogăția de frumuseți. Construită în stilul baroc, pe peretele din spatele altarului, se încadrează armonios imaginea Preacuratei în stilul reprezentativ al iconografiei bizantine din partea centrală și de est a Europei. Pe un podium, în rugăciune și tăcere, în ordine deplină, ajungem în fața Icoanei. Fiecare pelerin are „timpul” său ca să-i vorbească Preacuratei, un timp nemăsurabil cu mijloacele noastre, Amărăciunile, speranțele, dorințele mulțumirile fiecăruia au fost cuprinse de inima și mâinile Preacurate, tot sufletul l-am pus în mâinile Sfintei Fecioare, fără să uităm pe cei de acasă, Biserica și Eparhia noastră, Reuniunea Mariană.

Mănăstirea Mariapocs este a călugărilor din Ordinul Bazilian, cum era și Bixadul nostru de altădată; cei dintre noi care l-au cunoscut, au regăsit cu emoție întreaga spiritualitate a Congregației.

Pelerinajul nostru se apropia de sfârșit, soarele înclina spre apus. Ne despărțeam greu de Mănăstire, Icoana ne rechemă, noi mai doream să îngenunchem în fața ei... Sufletul deschis și prietenia gazdelor întârziiau plecarea. Momentul primirii Sfântului Mîr a fost semnul despărțirii de Mariapocs, dar și al promisiunii Reuniunii Mariane de a fi acolo de-acum înainte la Pelerinajul din 30 mai.

Înainte de înapoiere, am vizitat orașul Nyregyhaza, Episcopia, Capela Episcopiei, complexul Seminarului Teologic și Catedrala din localitate.

Bogați sufletește, în drum spre casă, prin cântecul domol și cald al Paraclisului i-am mulțumit Preacuratei pentru pelerinajul nostru marian și pentru ziua plină de daruri pe care am trăit-o.

Cu Sfântul Anton spre Domnul Isus

Ziua de 13 iunie a fost o zi importantă în viața comunității din Valea lui Mihai. Solemnitatea zilei a fost dată de Prima Cuminecare, dar și de primirea moaștelor Sfântul Anton de Padova.

Un grup de 4 copii au primit **Prima Cuminecare Solemnă**, s-au împărtășit *solemn și conștient pentru prima dată* cu Trupul și Sângele lui Isus, oferit întâi la Botez. Emoțiile lor au fost evidente și de înțeles. După recitarea Rozarului de către mariane a început procesiunea de intrare în glasul clopotelor și a Doxologiei. Copiii au înaintat acompaniați de Sf. Anton, spre Cel pe care L-au cunoscut prin cateheză, călcând pe covor de flori și îmbrățișați de privirile calde ale celor prezenți, apoi au așteptat nerăbdători, în locul lor de cinste, momentul primirii mult așteptate a lui Isus. S-au împărtășit cu mare bucurie în glasul cântării „Sunt copil Isuse” cântat de un grup de copii de la Grădiniță, pregătiți în colaborare cu doamnele educatoare Rebeleş, Oancea și Toduțiu.

Bucuria comunitară a fost dată și de prăznuirea Sfântul Anton de Padova. Chiar dacă el este un sfânt al Bisericii catolice de rit roman (romano-catolic) a ajuns să fie foarte cunoscut, cinstit și apelat de către creștinii de pretutindeni, datorită minunilor sale pe când era în viață și acum datorită mijlocirii sale la Dumnezeu. Acest sfânt, invocat conform devoțiunilor romane ca protectorul copiilor, ajutorul bolnavilor, sprijinitorul săracilor, făuritor de pace, ocrotitorul familiilor, ajutor în aflarea lucrurilor pierdute, ș.a. nu încetează să mijlocească cu succes rugăciunile celor care îl cinstesc cu inimă curată și sprijină la rândul lor *pe frații cei mai mici*. Această pietate față de el, imprimată de mult și în sufletele enoriașilor greco-catolici, neștersă nici de epurările anilor 1948-1990 (și astăzi sunt prezente în nișele discrete ale unor biserici actual ortodoxe - încă neretrocedate – statui care îl reprezintă) continuă și astăzi să aducă roade. Devoțiunea noastră săptămânală de marți a găsit răsplătire prin primirea pentru o zi a moaștelor (*ex ossibus*) Sf. Anton de Padova de la frații franciscani de la Carei.

Atributul de „Sfântul lumii întregi” și-a găsit motivația pe deplin în această zi și la noi. Biserica s-a arătat a fi neîncăpătoare pentru credincioșii prezenți, și de alte confesiuni, care au venit cu mulțumiri și cerințe în fața Sf. Anton. A fost o bucurie să aduci în fața Sfântului (care s-a învrednicit să îi apară Isus în brațe, sub chip de copil) cca. 40 de copii pentru a primi binecuvântarea prin mijlocirea sa, în calitate de Protectorul copiilor.

După celebrarea Sfintei Liturghii și oficierea devoțiunilor de binecuvântare a copiilor și sfințirea crinilor, credincioșii uniți în legătura iubirii au ieșit pășind în lumina credinței și cu bucuria și siguranța speranței în ocrotirea lui Dumnezeu.

Bucuria noastră se datorează întâi acestei cuminecări solemne prin care copii s-au unit cu Isus. Aceas-

tă marcarea solemnă a primei cuminecări conștiente a copiilor ajunși la vârsta rațiunii, obicei al Bisericii noastre greco-catolice, este necesară și are o valoare inestimabilă. Copii de altă confesiune și-au exprimat la rândul lor uimirea și dorința Cuminecării, dată fiind lipsa mărcii sale *în altă confesiune*, mai puțini părinții conștienți de *alternativa bisericii noastre* (în general) dar lipsiți, în obscuritatea prejudecăților, de curajul unei opțiuni existențiale și unui pas mântuitor.

Ne bucurăm că am avut posibilitatea creării acestui context de fraternitate și spiritualitate în Biserica noastră. Tuturor pace și har.

Pr. Zorel ZIMA

Sesiunea de primăvară a Sinodului BRU

În perioada 1-2 iunie a.c. s-au desfășurat, la Blaj, Sediul Arhiepiscopului Major, lucrările sesiunii ordinare de primăvară a Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică. Au participat: Preafericirea Sa Lucian, Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică; Preasfinția Sa Virgil Bercea, Episcop de Oradea; Preasfinția Sa Alexandru Mesian, Episcop de Lugoj; Preasfinția Sa Florentin Crihălmeanu, Episcop de Cluj-Gherla; Preasfinția Sa Ioan Șișeștean, Episcop de Maramureș; Preasfinția Sa Mihai Frățilă, Episcop auxiliar de Alba Iulia și Făgăraș, Vicar al Bucureștilor; Preasfinția Sa Vasile Bizău, Episcop al Curiei Arhiepiscopale Major. A fost absent, din motive binecuvântate, Preasfinția Sa John Michael Botean, Episcop de St. George în Canton, Ohio (SUA). Lucrările Sfântului Sinod s-au desfășurat sub președinția Preafericitului Părinte Lucian.

Sinodul a avut un caracter informativ-consultativ. În principal a fost analizate și trecute în revistă activitățile celor opt comisii sinodale. Sinodul a aprobat statutul Comisiei Sinodale Sociale și modificărilor aduse Statutului Comisiei Sinodale Teologico-Istorice. A încredințat Comisiei Liturgice pregătirea textelor pentru tipărirea principalelor cărți de cult: Liturghier, Euhologhion, Evangheliar, Apostol, Octoih, Penticostar; iar Comisiei pentru Educație Catolică definitivarea și tipărirea manualelor de Religie pentru clasele V, VI și a XI-a, respectiv a unor cărți catehetice pentru preoți și copii. A fost aprobat Statutul de funcționare al Sinodului pentru o perioadă de încă 7 ani și a fost prelungită delegația

Președintelui Romanian Greek-Catholic Association. Pe ordinea de zi s-au mai regăsit teme de actualitate ale vieții și activității bisericești din țară și străinătate.

Lucrările Sinodului Episcopilor s-au desfășurat într-o atmosferă de comuniune fraternală iar la final Preafericirea Sa Lucian a mulțumit Domnului pentru harurile primite, iar Episcopilor pentru colaborare și participare și a transmis arhierasca binecuvântare tuturor credincioșilor. Proxima sesiune ordinară a Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică se va desfășura în perioada 26-28 octombrie 2010, la Blaj.

Pr. William A. Bleiziffer
Notarul Sinodului Episcopilor

Comunicat

În zilele de 28 și 29 mai 2010 a avut loc la Centrul spiritual „Manresa” din Cluj-Napoca Adunarea generală a Asociației Generale a Românilor Uniți, Greco-Catolici, AGRU. La Adunarea Generală au participat 25 de delegații din cele cinci Eparhii și din Vicariatul de București.

Au răspuns invitației de a lua parte la Adunarea generală a AGRU domnișoara Oana Tuduțe, președintă a ACRO și doamna Lucia Ghișa, prim-vicepreședintă a Reuniunii Mariane. Lucrările au debutat cu celebrarea Sfintei Liturghii de către asistentul spiritual al asociației, părintele Coriolan Mureșan, și asistenții spirituali eparhiali prezenți. Ierarhul locului, Preasfințitul Florentin, a fost prezent la deschiderea lucrărilor adresând participanților un cuvânt de învățătură. Președinta ACRO, Oana Tuduțe, a prezentat un cuvânt de salut din partea Federației Acțiunea Catolică din România. Doamna Lucia Ghișa a salutat inițiativa AGRU de reluare a colaborării dintre cele două asociații.

Pe ordinea de zi a Adunării generale s-au aflat următoarele puncte: 1. bilanțul de activitate la sfârșit de mandat; 2. propunerile de modificare a actualului Statut; 3. alegerea noii structuri de conducere; 4. agenda de lucru pentru următoarea perioadă și pentru următorul an asociativ; 5. diverse.

Președintele Asociației, Alin Tat, a prezentat rapor-

tul de activitate și bilanțul financiar pentru perioada 2007-2010. Delegații prezenți au susținut ca necesară pentru eficientizarea activității Asociației modificarea unor articole din statutul actual. Modificările propuse au fost votate și adoptate cu majoritate de voturi de către cei prezenți. Noul statut va fi prezentat spre aprobare Preafericirii Sale Lucian Mureșan, Arhiepiscopul Major.

Noua structură de conducere pentru următorii 3 ani este alcătuită din: președinte - Alin Tat, vicepreședinți: Lucian Miclăuș, Constantin Pantiș, Cristina Purice, Marius Boldor, Monica Turcu, Ioan Sâmișăian, Cecilia Frățilă - secretar și Roxana Vădean - trezorier.

Cei prezenți au decis ca următoarele întâlniri să aibă loc la date fixe, respectiv întâlnirea Consiliului Director național în primul sfârșit de săptămână din luna octombrie a fiecărui an, iar Adunarea generală în ultimul sfârșit de săptămână din luna mai a fiecărui an.

Pentru perioada următoare au fost propuse următoarele acțiuni: recenzarea localităților unde există AGRU, listele nominale ale membrilor, reluarea inițiativelor de promovare a asociației prin pliante și presă.

Următoarea întâlnire a membrilor Consiliului Director se va desfășura la Zalău, în perioada 2-3 octombrie 2010.

Ioan F. POP

PERIPATETIZĂRI

Îmi întrețin tot mai des calmul cu o tot mai mare *cantitate* de nervi.

Mi-e frică tot mai mult să nu îmbătrânesc doar pentru a da satisfacție hazardului, morții.

Cu proștii nu mă pot înțelege nici chiar când îmi vor binele.

Nu este prost îndeajuns cel care nu a reușit. Sînt oameni care emană un straniu miros de singurătate.

Ființa se exteriorizează în cuvinte precum se exteriorizează suferința în lacrimi.

Nici mie, vorba cuiva: „nu-mi place să muncesc între mese”.

Singurul bine pe care îl pot face contemporanilor e să nu mai scriu.

Scrisul este un pas normal spre *nebunie*. Iar *nebunia* este ultima fază a înțelepciunii.

Credința adevărată te autorizează să taci, nu să vorbești prea mult despre Dumnezeu.

Prin om, *nimicul* a fost îmbrăcat cît de cît atractiv.

Dumnezeu are sens tocmai pentru că nu poate fi cunoscut.

Fără Dumnezeu, omul rămîne o maimuță interesantă.

Putreziciunea este procesul în care timpul poate fi *ascultat*.

Punctul tare al morții nu este inevitabilitatea, ci punctualitatea. Datorită ei toți murim la timp, indiferent de vîrstă.

Moartea nu cere antrenament, repetiție, ci doar puțină... răbdare.

Viața morții este atît de scurtă că nici nu apucăm s-o trăim.

Maimuțele de astăzi refuză să se facă oameni pentru că nu prea mai rentează.

Unora le crește maimuța direct sub piele.

Nimicul participă la existență chiar cu imposibilitatea lui. El este o parte de propoziție a existenței.

Cu puțină imaginație, nimicul poate deveni totul.

Este uimitor cum un întreg univers s-a mobilizat pentru a putea spune simplu: *sînt*.

Viețile noastre, de la un capăt la altul, nu sînt decît biete „metafore ale trupului” (E. Lévinas).

Cînd scriu sînt zeu, cînd mănînc – un biet animal.

Profesia românului e aceea de a ajuta să treacă timpul.

Pentru a fi om e suficient să-ți propui să fii OM.

Caravana Gutenberg

Librăria Gutenberg a organizat miercuri, 24 iunie, la ora 12.00, extragerea celor 4 câștigători participanți în cadrul Caravanei Gutenberg, organizată în perioada 1 martie-24 iunie 2010.

Scopul caravanei a fost acela de a stârni interesul elevilor pentru lumea cărților. Caravana Gutenberg a poposit în mai multe instituții de învățămînt din municipiul Oradea printre care Colegiul Național Iosif Vulcan, Colegiul Național Mihai Eminescu, Liceul Teoretic Onisifor Ghibu, Colegiul Tehnic Transilvania, Liceul Teologic Greco - Catolic, avînd 2 activități principale: întîlnirea elevilor cu un scriitor de succes, precum și expoziții de cărți școlare cu vânzare, adresate atît elevilor, cît și profesorilor.

Evenimentul s-a încheiat cu ocazia împlinirii a 612 ani de la nașterea lui Johann Gutenberg, metalurgist și inventator german, renumit pentru contribuția sa remarcabilă la tehnologia tiparului și, totodată patronul librăriei.

În urma extragerii efectuate de către scriitorul și eseistul Ioan F.Pop, respectiv actorul și poetul Ciprian Ciuciu, au ieșit următorii câștigători:

Vereș Raluca Gabriela - C.N. Iosif Vulcan

Burlău Renata - Lic. Teor. Onisifor Ghibu

Toderaș Manuela - Lic Teor. Onisifor Ghibu

Prof. Moca Mihaela - Colegiul Tehnic Transil-

vania. Premiile au constat în cărți prezentate în cadrul expoziției.

1 Iunie Ziua Copilului – Împreună cu copiii, pentru copii

Sărbătorirea zilei copilului a adus prilejul unei prime posibilități a Asociației *FONDACIO – Creștini pentru lume* de-a participa la un proiect în orașul nostru, acordând sprijinul său la „O nouă specie de distracție – JOONIOR PARK”, proiect realizat de „Fundatia Română pentru Copii, Comunitate și Familie” (FRCCF) și cei din organizația „Manifest”.

Programul s-a desfășurat în Parcul Brătianu, de dimineața până seara, binecuvântați de Domnul cu o vreme ce nu părea a ne fi prielnică la începutul zilei, însă imediat după deschidere, vremea devenind suficient de însorită încât să adune copiii participanți, unii însoțiți fiind de către părinți.

Copiii au putut participa la diferite concursuri cu premii, la diferite ateliere de creație, întreceri sportive, face painting, tombolă cu premii, precum și a-i asculta pe cei invitați să cânte. Membrii asociației noastre *FONDACIO – Creștini pentru lume* dar și dintre studenții laici au putut să ofere o mână de ajutor la atelierelor în desfășurare, oferind din timpul lor pentru copii, aflându-se cu copiii. Gândindu-ne la ce anume reprezintă copiii – mici îngeri, sfinți prin excelență, am încercat să-i îmbrăm și să ne bucurăm împreună de aceste momente petrecute împreună.

Prima Sfântă Spovadă și Împărtășanie Solemnă

Duminică 30 mai 2010 a fost o zi de sărbătoare pentru comunitatea de creștini din parohia Galoșpetreu.

Un grup de nouă copii au făcut prima Spovadă și au primit prima Împărtășanie solemnă. Nu a fost o sărbătoare doar a greco-catolicilor din localitate, ci și a creștinilor romano-catolici și chiar reformați care au participat la Sfânta Liturghie din Biserica Greco-Catolică, împărtășind bucuria confrăților lor și emoția copiilor care au fost protagoniștii acestui eveniment. Astfel, ceremonia liturgică a avut și un caracter ecumenic dacă ținem cont de numărul mare de credincioși creștini de alte confesiuni, care au venit să sărbătorească împreună cu comunitatea noastră. La Sfânta Liturghie a fost invitat și pr. Eusebiu Enășcuț OFM.

Pr. Silvestru POGAR

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2010

IULIE

Intenția generală: Pentru ca în toate națiunile lumii alegerile guvernanților să se desfășoare în spirit de dreptate, transparență și onestitate, respectând deciziile libere ale cetățenilor

Intenția misionară: Pentru ca toți creștinii să se implice în a oferi pretutindeni, mai ales în marile centre urbane, o contribuție validă la promovarea culturii, a dreptății, a solidarității și a păcii.

Sărbătoarea bucuriei

Sâmbătă, 5 Iunie 2010, a avut loc la Oradea cea de-a treia ediție a Întâlnirii Eparhiale a Copiilor cu tema „Înrădăcinați și zidiți în El, întăriți prin credință” (Col. 2,7), organizată de către Biroul Pastoral Eparhial pentru Laici din Oradea. La doar doua săptămâni după Întâlnirea Eparhială a Tinerilor, le-a venit rândul copiilor să aducă soarele și veselia în Oradea. Încărcați cu bună dispoziție, emoții și dorința de a petrece o zi împreună cu Cristos, copiii au sosit în curtea Liceului „Don Orione” unde îi așteptau voluntarii pentru a le distribui tricourile colorate cu sigla întâlnirii.

Programul Întâlnirii a debutat cu celebrarea Sfinței Liturghii în Biserica „Duminica tuturor Sfinților” de către părintele vicar Florian Gui împreună cu preoții din protopopiate și din Oradea. Răspunsurile la celebrarea liturgică au fost date de către grupul de copii „Dominic Savio” al Mănăstirii Franciscane „Maica Domnului” din Oradea. La predică, copiilor li s-a spus o poveste despre un tâmplar care dorea să construiască o mobilă frumoasă pentru cineva. Fiind nemulțumite, sculele pe care le folosea tâmplarul la crearea acestei opere au făcut o ședință, fiecare în parte dorind să fie șeful lucrării. Dar, și-au dat seama că singure nu pot să construiască nimic. Atunci, toate împreună l-au ajutat pe tâmplar să construiască cea mai frumoasă mobilă. La fel și noi, ca o comunitate creștină, creștem împreună și unindu-ne forțele putem să realizăm lucruri frumoase.

După ce au luat prânzul, copiii au avut parte de mai multe surprize. Carla Marin, o fetiță talentată, calificată pentru Mamaia Copiilor din Iulie 2010 a creat o atmosferă de dans prin cântecele pe care le-a pregătit, după care a avut loc un program de animație al clovnilor de la Caritas Eparhial Oradea, clovnii rămânând alături de copii pe tot parcursul întâlnirii. A debutat și concursul de desene pe asfalt, grupurile fiind în competiție pentru câștigarea premiilor pregătite pentru cele mai bune trei desene. Juriul format din voluntari ai Biroului Pastoral au urmărit munca în echipă, originalitatea, creativitatea, precum și respectarea temei întâlnirii.

După concurs, copiii au avut parte în continuare de momente artistice susținute de copiii din diferitele parohii, iar voluntarii Biroului Pastoral i-au animat prin mai multe dansuri de grup. La finalul întâlnirii, s-au anunțat câștigătorii concursului: locul III - copiii din Parohiile Plopiș și Iaz, locul II - copiii de la Oratoriul „Maria Imaculată” din Oradea și Locul I – copiii de la Șimleu Silvaniei. Cei 400 de copii participanți împreună cu cei aproape 80 de animatori, cu preoții și călugărițele prezente au rostit împreună rugăciunea de final, mulțumindu-i lui Dumnezeu pentru această zi binecuvântată.

Mulțumim Congregației Don Orione pentru găzduirea întâlnirii, clovnilor de la Caritas Eparhial Oradea pentru disponibilitatea lor, voluntarilor care au ajutat la

bunul mers al întâlnirii și tuturor preoților și călugărițelelor care au însoțit copiii la cea mai frumoasă sărbătoare a lor. Doar aducându-ne fiecare aportul în mică sau mai mare măsură, reușim să creștem împreună cu toții cu Cristos, în Cristos și pentru Cristos.

Anca BOT

Pr. Cristian BORZ

Părintele Man Simion din Bădăcin

Unul din marile obiective ale regimului politic din România de inspirație moscovită a fost desființarea Bisericii Greco-Catolice. (1) Actul revenirii credincioșilor și clericilor uniți la Biserica Ortodoxă Română a fost încurajat de factorul politic, din simplul motiv de a exercita un control cât mai riguros asupra acestora. În viziunea comuniștilor Biserica Unită trebuia adusă în „*lagărul democratic*”, în primul rând prin cooptarea unor reprezentanți ai clerului greco-catolic, apoi prin măsurile de rupere a legăturilor cu Vaticanul, considerat ca un focar al imperialismului occidental.

Atitudinea regimului comunist din România față de Biserica Unită a urmat îndeaproape scenariul sovietic din cazul ucrainean. Încă din toamna anului 1948 statul trece la măsuri administrative: strângerea de adeziuni de trecere la Ortodoxie în rândurile clericilor, de multe ori cu ajutorul organelor de Securitate și convocarea unei adunări la Cluj, menite să proclame actul revenirii la BOR.

Parohia greco-catolică din Bădăcin trece prin același proces, mai ales că aici se afla casa și familia marelui om politic Iuliu Maniu, considerat de noua putere „*trădător de țară și dușman al poporului*”. Din Șematismul eparhiei de Oradea din 1930 aflăm că la Bădăcin: „Părintele Vasile Pop era administrator parohial. Cantor Dionisie Oros. Curator Ștefan Chișiu. Parohie veche. Biserica din piatră, zidită la 1705. Hramul: Schimbarea la Față. Casă parohială din cărămidă, zidită la 1892. Matricole de la 1824. Asociații religioase: A.G.R.U. cu 39 de membri, Reuniunea Mariană cu 21 de membri. Distanță de la sediul protopopesc 5 Km. Poștă: Pericei. Gară: Șimleu. Plasa Șimleu. Număr de suflete 976. Filia Ilișua - număr de suflete 90, 5 Km, Total suflete 1066”.

În 1936 este numit paroh la Bădăcin, Părintele Simion Man, fiind hirotonit de către I.P.S. Valeriu Traian Frențiu, episcop de Oradea. Părintele Man s-a născut la Bădăcin-Sălaj la 1 mai 1910, dintr-o familie de țărani, cu foarte mulți copii. Tatăl său Gheorghe Man a fost văr cu Iuliu Maniu, care a sprijinit material familia, după decesul vărului său. Părintele Simion și-a făcut studiile liceale la Șimleu-Silvaniei la Liceul „Simion Bărnuțiu”, iar cele teologice: doi ani la Gherla, doi la Oradea, absolvindu-le în 1933. Se căsătorește cu învățătoarea Maria Costin, din Mocira - Maramureș, sora părintelui martir Adrian-George Costin. La Bădăcin, l-au aflat evenimentele din septembrie 1940, după

Diktatul de la Viena, când mai mulți soldați unguri au murit în urma otrăvirii apei din fântâni, la cucerirea comunei. În 14 septembrie 1940, de ziua Sfintei Cruci, a fost condamnat la spânzurătoare de ocupanții horthyști, a fost, însă, eliberat în schimbul unui maghiar condamnat la Aiud. (2)

La 1 decembrie 1948 este arestat pentru ne-semnarea trecerii la ortodoxie. Ultima etapă a procesului de trecere la ortodoxie era rezervată clericilor care refuzau actul revenirii, aceștia fiind preveniți de pedepsele ce le vor suporta în cazul continuării propagandei. În privința preoților greco-catolici rezistenți, putem spune că cea mai mare parte a lor au fost din jurul episcopilor. Unii au fost arestați odată cu prelații uniți, alții în diferite împrejurări.

În ședința din 27 octombrie 1948, convocată la ordinul Tov. Ministru Teohari Georgescu s-a întrunit la MAI un colectiv, pentru soluționarea problemelor ce sunt deschise prin trecerea bisericii greco-catolice la biserica ortodoxă. În această ședință se hotăra ca: „*În ziua de 29. X. Consiliile de preluare, pregătite de Ministerul Cultelor vor aduna pe cei 300 preoți greco-catolici care nu au trecut la ortodoxism și li se va arăta: Guvernul nu are nimic împotriva voinței lor de a-și păstra religia, însă, orice încercare de agitație, orice act dușmănos nu va fi sub nici un motiv tolerat, ci dimpotrivă, va fi sancționat așa cum se cuvine.*” (3)

Îmbarcat într-un furgon, Părintele Simion este dus în fața Tribunalului din Zalău și ținut în arest timp de 8 zile. Aici a fost anchetat și maltrat, pentru a-l determina să devină colaboratorul Securității. Este eliberat și silit la domiciliu forțat la Bădăcin, cu obligația ca în fiecare zi să se prezinte la autoritățile din Șimleu Silvaniei. Nu i s-a permis să servească în biserică.

La Bădăcin sunt aduși preoți din Moldova, părintele Gheorghe Afilipoaie și Ioan Afilipoaie, care aveau misiunea clară de a definitiva procesul de trecere la ortodoxie. Scrisoarea adresată la 17 august 1963 de iconom stravrofor T. Caius din Arad departamentului cultelor demonstrează preocuparea pentru desăvârșirea procesului de unificare: „*Am avut marea satisfacție de a constata atașamentul poporului față de actul revenirii la ortodoxie chiar în satul aceluia „sfinx de la Bădăcin” care de câte ori ocupa fotoliul de prim-ministru ridică din banii publici câte o catedrală în*

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

vreun centru pur ortodox ca să facă și mai acută vrajba între frați, fiind acest „mare român” mai înainte de toate catolic și numai apoi român. În satul său natal, acest moșier a lăsat biserica conșătenilor și conașionalilor - toți uniți - într-o stare de plâns, că azi colectivității cu preotul lor (preot venit din Moldova) înțelegător să facă radicală reparare unui lăcaș de închinare lăsat în paragină. N-a ajutat poporul fiindcă nu l-a iubit și nu a știut să se jertfească pentru interese obștești (se împlineau 10 ani de când Iuliu Maniu fusese exterminat în închisoarea de la Sighet - n.n.). De acest așa zis „spirit bătăcinean” sunt stăpâniți și azi mulți intelectuali greco-catolici, care deși se dau pe față „buni români”, cercetează bisericile romano-catolice cu limbi străine unde se împărtășesc unii zilnic, iar cei mai mulți în fiecare vineri dintâi a lunii. Iau tainele catolice și se comportă și azi în mod dușmănos față de ortodoxie.” (4)

În aceste condiții, Părintele Man, ajunge în Baia Mare și se angajează ca și contabil la „Fruct-Export”, apoi funcționează la Ocolul Silvic din Roznov în Moldova. Revine la Baia Mare la prevederi sociale, de unde se va pensiona.

A dus o bogată corespondență în perioada 1976-1991 cu Corneliu Coposu și cu distinsul avocat Ionel Pop (nepot al lui Iuliu Maniu). (5)

În 1956, de Paști, va face o vizită episcopilor: Dr. Iuliu Hossu, Dr. Alexandru Rusu și Dr. Ioan Bălan, care se aflau în domiciliu forțat la Curtea de Argeș. A ținut o permanent legătură cu preoții aflați în rezistența catolică. În casa sa a poposit de două ori I.P.S. Dr. Alexandru Todea, viitorul cardinal, chiar în timpul opresiunilor comuniste.

În plină clandestinitate oficia Sfânta Liturghie în casa proprie la care asistau credincioși chiar și din părțile lăpușene. Mergea des în satul său natal Bădăcin, unde în întâlnirile pe care le avea cu foștii parohieni și cu rudele sale, încerca să țină trează flacăra credinței în Biserica greco-catolică pe care cu atâta râvnă o slujea. Vizita întotdeauna casa lui Iuliu Maniu și se îngrijea ca mormintele familiei aflate în apropierea casei să fie aranjate și curățate. Iată ce declara „sursa” citându-l pe părintele Simion Man în Nota Informativă Nr. 00/11439 din 16 iunie 1971 a Inspectoratului de securitate al județului Maramureș înaintată CSS Direcția I București: „Eu am fost și pe la Bădăcin, unde am reamenajat mormintele părinților lui Maniu și ale familiei sale, îngropați pe „Dealul Țarinii”, în fosta proprietate. Unde a fost casa lui Maniu, azi

este casă de recreere pentru copii” (6).

Pe părintele Simion îl găsim implicat alături de familia Boilă de la Cluj, în găsirea și aducerea la Bădăcin a osemintelor lui Iuliu Maniu: „Am fost la Cluj, la familia dr. Romulus Boilă (nepot al lui Iuliu Maniu), fost senator național-țărănist. Mi-a comunicat că a cerut de la conducerea de Stat permisiunea să le dea osemintele lui Iuliu Maniu, care a murit la Sighet. Doamna Clarița – nepoată a lui Iuliu Maniu – la fel a spus că au fost informați că se aprobă cererea de a fi exhumate osemintele de la Sighet, spre a fi reînhumate la Bădăcin, cu preoți. Un delegat special urmează să predea osemintele și ceremonia se va ține după 21 mai (1971). Familia însă este împotriva ca preoții ortodocși să facă serviciul religios, deoarece Iuliu Maniu a fost greco-catolic. Eu am fost rugat – ca nepot al familiei – să fac serviciul. Eu voi recita psalmul 50 și „Calea Crucii”. Pe lângă familia – numeroasă – vor participa prieteni intimi ai defunctului. De la Oradea va veni dr. Stan (fost profesor de teologie) și alții. Probabil că episcopul de Blaj, dr. Todea, va veni și el. Dr. Prunduș de la Cluj nu va veni.” (Notă informativă) (7)

După eliberarea Bisericii, în decembrie 1989, participă activ la reorganizarea eparhiei de Maramureș alături de preoții Lucian Mureșan, actualul arhiepiscop major de la Blaj, Alexandru Mesian, episcop de Lugoj și Simion Mesaroș, canonic de Baia Mare.

La 1 aprilie 1991, alături de PSS Vasile Hossu, episcop de Oradea, și un sobor de preoți, a participat la Bădăcin la sfințirea bustului marelui bărbat național Iuliu Maniu.

În luna aprilie 1999, pământul drag al Băii-Mari, care i-a fost scump meleag îl primește spre odihna veșnică.

(1) Raluca Spiridon, Adrian Nicolae Petcu, Historia 12 febr 2004. ACNSAS, fond Documentar, dosar 45, f. 39-40.

(2) Bota, Ioan și Ioanițoiu Cicerone, *Martiri și mărturisitori ai Bisericii din România, Cluj, 1998, p.81*

(3) Raluca Spiridon, Adrian Nicolae Petcu, Historia 12 febr 2004.ACNSAS, fond Documentar, dosar 45, f. 39-40.

(4) Studii de Istoria Bisericii, (sub redacția Lector Univ. Ovidiu Bozgan), http://ebooks.unibuc.ro/istorie/religie/biserica_romana_unita4.htm

(5) Ioan Chindriș, *Corespondența lui Corneliu Coposu cu preotul Simion Man (1976-1991)*

(6) Ciucă, Marcel-Dumitru, *Procesul lui Iuliu Maniu*, ed. Saeculum I.O., București, 2001, vol. III, p. 432; 1971 iunie 16. Raportul de înaintare a notei informative privitoare la osemintele lui Iuliu Maniu

(7) Ibidem, p. 431; 17 mai 18. Notă informativă privind reînhumarea osemintelor lui Iuliu Maniu. Insp. De securitate al jud Maramureș. Exemplar unic 00113/20.05.1971

Comisia prezidențială pentru analiza dictaturii comuniste din România - Raport final -

Regimul comunist și cultele religioase

(...) Cea mai importantă acțiune „prozelită” era însă dusă de statul comunist care dorea scoaterea cetățenilor de sub influența religiei, indiferent sub ce formă se afla aceasta. Chiar și prozelitismul care există este în mare parte controlat și în unele cazuri chiar orchestrat de către stat. Una din cele mai mari acțiuni prozelite a fost „revenirea greco-catolicilor” la Biserica Ortodoxă, acțiune aflată direct sub organizarea și autoritatea statului. Un alt exemplu îl reprezintă cazul neoprotestant. Recunoașterea celor patru Biserici neoprotestante de către statul comunist poate fi încadrată în această acțiune de a controla numărul de credincioși.

Permițând cultelor neoprotestante să existe în limitele legii statul comunist își asigură un permanent element de șantaj pentru cultele tradiționale.

În fapt, aceste două acțiuni prin care statul intervine brutal în viața cultelor se soldează cu extrem de multe probleme pentru administrația Ministerului Cultelor. De la sfârșitul lui 1948 se intensifică supravegherea acțiunilor încadrate sub titulatura de prozelitism. Cultele vizate sunt în special cel romano-catolic și cele neoprotestante. Supravegherea Bisericii Romano-Catolice decurgea din acțiunea constantă a slujitorilor acestei Biserici de a integra credincioșii greco-catolici care refuzau să „revină” la Biserica Ortodoxă. Împuterniciții erau rugați să monitorizeze constant localitățile unde exista populație care aparținuse Bisericii Greco-Catolice. Credincioșii erau urmăriți la ce biserică participă la serviciul religios, dacă au contacte cu foști preoți greco-catolici nereveniți sau cu preoți romano-catolici.

Împuterniciților li se cereau statistici cuprinzătoare despre vârsta, starea socială, meseria, atitudinea față de noul regim, date care să ofere Ministerului o imagine globală a fenomenului. Unele informații surprind o realitate greco-catolică pe care discursul oficial al Bisericii Ortodoxe Române și al Ministerului o ascund permanent. Astfel, într-un document referitor la problema greco-catolică se menționează că: „dacă, la început, acțiunea nereveniților părea că se limitează la cercuri restrânse de intelectuali sau în genere, de mici burghezi, în urmă s-a constatat că ea s-a extins, prinzând din ce în ce mai mult și mediul rural.

În unele localități, paralel cu frecventarea bisericii romano-catolice, se semnalează și reacțiunea unor asociații religioase și practicarea unor rituri tipic catolice (marianele, rozariul), atât în rândul credincioșilor vârstnici, cât și în rândurile tineretului. Din materialul cules de pe teren rezultă că asemenea orientare spre romano-catolicism, în loc de a se reduce, este în plină creștere, fiind privită cu multă îngrijorare de toate elementele reacționare din clasele răsturnate indiferent de credința lor religioasă” (...)

Suprimarea Bisericii Greco-Catolice

Totuși, oficialitățile comuniste au identificat și câteva domenii în care puteau fi utilizați clericii ortodocși: „lupta pentru pace”, „ecumenismul” ortodox – așa cum era definit de Kremlin acest concept – și combaterea „uniatismului”, dușman declarat al conducerii PMR. De altfel, discursul împotriva „Uniației” a fost întreținut și după 1965, deși regimul comunist de la București depășise faza sa internaționalistă de câțiva ani buni. Oficialitatea comunistă a „recuperat” teologi care, cu numai câțiva ani înainte, erau etichetați „periculoși” pentru ordinea socială. Apartenența Bisericii Ortodoxe Române la Consiliul Ecumenic al Bisericilor (CEB), începând cu anul 1961, a favorizat încheierea unei diplomații eclesiastice care, nu de puține ori, a însoțit în mod penibil politica externă de „independență” a lui Nicolae Ceaușescu. În cadrul acestei diplomații bisericești au fost integrați și preoți-profesori foști deținuți politici, între aceștia și cunoscutul teolog Dumitru Stăniloae, trecut prin calvarul detenției politice între 1958-1963. Mai mult, într-o perioadă în care preoții și enoriașii greco-catolici clandestini încă mai erau supuși la hărțuiri și intimidări, reputatul dogmatist publica penibile lucrări în care încerca să demonstreze că Biserica Română Unită (BRU) a reprezentat doar o tentativă de dezmembrare a poporului român. Există o întreagă literatură ortodoxă, sute dacă nu chiar mii de lucrări și studii, care a preferat, chiar și după 1990, să se refugieze în minciună pretinzând că în 1948, în plin stalinism, în România s-a produs o adevărată unificare bisericească.

Probabil între 400 și 600 de clerici greco-catolici au trecut prin universul concentraționar comunist, dar aici se impune precizarea că unii preoți uniți au suferit două și chiar mai multe arestări și detenții în perioade diferite. În plus, BRU a fost singura Biserică suprimată de autoritățile comuniste, prin decretul nr. 358 din 1 decembrie 1948, iar aproape întreaga elită eclesiastică (episcopi, canonici, preoți-profesori și protopopi) a fost aruncată în sistemul carceral comunist. Începând cu lunile septembrie-octombrie 1948 asupra preoților uniți s-au exercitat presiuni infernale, fizice și morale, pentru a trece la ortodoxie, după modelul pus în practică de sovietici cu doi ani înainte în Ucraina. Probabil un număr important dintre ei au aderat la BOR, dar cifra clericilor din „rezistență” a fost importantă; în plus, o parte dintre preoții reveniți și-a retractat apoi semnătura de trecere la ortodoxie.

După simulacrul de sinod, numit și congres, desfășurat în Cluj la 1 octombrie 1948, care a proclamat unirea cu BOR, toți cei 6 episcopi greco-catolici (Ioan Suci, Iuliu Hossu, Valeriu Traian Frențiu, Alexandru Rusu, Ioan Bălan și Vasile Aftenie) au fost arestați între 27-29 octombrie și apoi transferați la vila Patriarhiei de

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

la Dragoslavele, la mănăstirea Căldărușani și ulterior la închisoarea Sighet. Locul ierarhilor a fost luat de ternare; Nunțiatuara Apostolică a avut un rol important în constituirea acestor ternare de conducere ale eparhiilor greco-catolice, dar din vara anului 1950 greco-catolicii din clandestinitate nu au mai putut conta pe sprijinul moral și material al Vaticanului, deoarece diplomații Sfântului Scaun au fost implicați într-un proces de spionaj, fiind siliți să părăsească România la 7 iulie.

Nunțiatuara a reușit însă în primii ani de după scoaterea în afara legii a cultului greco-catolic să consacre sau să contribuie la consacrarea a 6 episcopi auxiliari clandestini: Alexandru Todea, Tit Liviu Chinezu, Iuliu Hirțea, Ioan Chertes, Ioan Ploscaru și Ioan Dragomir. Primul episcop decedat în temnițele regimului comunist a fost Vasile Aftenie, ucis în închisoarea Ministerului de Interne, la începutul lunii mai 1950. A fost înmormântat în pripă în cimitirul Bellu catolic.

Au urmat: Valeriu Traian Frențiu († 11 iulie 1952), Ioan Suci († 27 iunie 1953), Tit Liviu Chinezu († 15 ianuarie 1955) (decedați ca urmare a regimului de exterminare de la Sighet) și Ioan Bălan († 4 august 1959).

Istoricii ortodocși din vechea generație au apelat la jenante mijloace de a ascunde detenția episcopilor uniți în mănăstirile ortodoxe în perioadele 1948-1950 și 1955-1970. De altfel, partea cea mai dureroasă și delicată a memoriilor lui Iuliu Hossu este cea consacrată rapoarturilor cu ierarhia ortodoxă, episcopul greco-catolic de Cluj-Gherla consemnând cu o profundă tristețe purtarea cinică și lipsită de pocăință a unor prelați ortodocși, precum patriarhul Justinian Marina, mitropolitii Nicolae Bălan și Iustin Moisescu, episcopii Nicolae Colan și Teoctist Arăpașu. Cu cel din urmă, Iuliu Hossu a purtat mai multe discuții în contradictoriu atât la Curtea de Argeș, cât și la mănăstirea Ciorogârla. Ierarhul greco-catolic notează că, la 14 august 1956, a fost vizitat la Ciorogârla de episcopul vicar Teoctist și de Alexandru Ionescu, vicar patriarhal, care i-au adus trista veste a separării de cei doi confrăți, episcopii Alexandru Rusu și Ioan Bălan. Aceste întâlniri sunt surprinse și de documentele organelor represive: spre exemplu, o notă a Securității din 12 septembrie 1956 consemnează că: „din convorbirile avute cu Iuliu Hossu și [Ioan] Bălan, se constată că ei nu renunță cu nimic la credința lor politică și religioasă. Hossu a declarat în fața episcopului T[eoctist] Arăpașu, Al. Ionescu și I. Florea: «Credința noastră este viața noastră. Atunci când ni se va lua viața, atunci vom fi dezlegați de credința noastră»”.

Atât Iustin Moisescu, cât și Teoctist Arăpașu, succesorii patriarhului Justinian, deși făceau parte din tabere ecleziale rivale, au ajuns în fruntea BOR datorită loialității dovedite față de conducerea Partidului Comunist, primul având și o proastă reputație de politruc.

Amândoi s-au remarcat ca susținători ai „luptei pentru pace”, temă favorită a propagandei comuniste, de fapt parte a discursului isteric antioccidental, în care au fost an-

grenați prelați și preoți, deveniți activiști în așa-numitele Comitete de Luptă pentru Pace. Câteva documente descoperite foarte recent în fondul CC al PCR - Secția Cadre, reprezentând fișa de cadre a Prea Fericirii Sale Părintele Patriarh Teoctist, indică cu claritate faptul că apartenența la aceste comitete a fost într-un fel o condiție a ascensiunii sale către cea mai înaltă demnitate ecleziastică, a fost prețul plătit pentru ca factorii decizionali de la vârful PCR să-l accepte mai întâi ca episcop, apoi mitropolit și, în fine, în 1986, patriarh. Faptul că arhimandritul (și mai apoi episcopul) Teoctist a fost încă din 1948 mesagerul puterii politice pe lângă episcopii greco-catolici aflați în detenție a avut urmări care s-au vădit chiar și după 1989, exacerbând resentimentele multor clerici și credincioși uniți.

Un autor de referință pentru studierea relațiilor stat-Biserică în spațiul dominat de sovietici, a identificat 6 factori mai importanți care au determinat politica religioasă comunistă: ponderea organizației religioase, dispoziția acesteia de a se subordona/conforma cerințelor autorității politice și posibilitatea de a o infiltra și controla prin intermediul poliției politice, problema dependenței de o autoritate străină, loialitatea sau lipsa de loialitate a unui cult religios în timpul celui de-al doilea război mondial, configurația etnică a țării și cultura politică dominantă. De aici a rezultat și tratamentul diferit pe care regimul l-a aplicat celor două Biserici mai importante: Ortodoxă și Greco-Catolică. Supunerea Bisericilor Catolice locale față de o autoritate din afara blocului „democrațiilor populare”, autoritate cu vocație universalistă, ca și Kremlinul comunist, precum și faptul că Biserica Catolică părea să fie oază de autonomie și chiar independență nu erau deloc pe placul noilor guvernanți comuniști, fiind percepute drept acte de trădare. Tocmai din acest motiv intensitatea represiunii a fost mai mare în cazul Bisericii Catolice de ambe rituri. Prigonirea a peste 1700 de clerici ortodocși și faptul că gesturile de opoziție față de regimul comunist ale unor preoți au fost mai numeroase decât se credea nu schimbă datele problemei. Fără a beneficia de un sprijin moral și material din exterior și fără a avea o tradiție în planul sfidării autorității politice, ierarhia ortodoxă a adoptat relativ repede o atitudine conformistă care s-a accentuat cu timpul, conducând la capitulări lamentabile în anii 1980, atunci când prelații au acceptat demolările de biserici și au consimțit la reprimarea preoților protestatari.

Dincolo de represiunea propriu-zisă îndurată de personalul de cult al diferitelor confesiuni din România în perioada comunistă, poate mai importantă a fost izgonirea Bisericii din școli, spitale, instituții de caritate, armată și penitenciare, precum și descurajarea insidioasă și sistematică a sentimentului religios de către un regim care se declara ateist. Apropierea omului de religie a fost puternic stânjenită și reprimată și, cu un sprijin însemnat dinspre instituțiile ecleziastice „domesticite”, regimul a reușit o îndepărtare a proiectelor individuale de rădăcinile lor spirituale. (...)

Centenar

Maria Schinină s-a născut la Ragusa (în Sicilia), la 10 aprilie 1844 într-o familie nobilă, cu sănătoase principii creștine și morale. Și-a petrecut adolescența având preocupările vanitoase ale lumii din care provenea: moda, dansul, muzica profană și luxul, în toate acestea căutând să excelleze. Până la 21 de ani, tânăra Maria nu s-a evidențiat printr-o viață spirituală deosebită; cu toate acestea, însă, nu era nici indiferentă religios.

Pierderea tatălui a fost pentru Maria un moment de reflecție asupra vieții ei, asupra vanităților lumii. A început să simtă o profundă nemulțumire sufletească și s-a hotărât să renunțe la obiceiurile „înaltei societăți”. Se îmbrăca simplu și mergea să slujească, cu multă dragoste, bolnavii și săracii din cele mai defavorizate cartiere ale orașului. Le vorbea copiilor și adulților lipsiți de educație religioasă; catehiza țăranii, muncitorii și intelectualii și propovăduia Vestea cea bună chiar și la închisoarea din oraș. Maria se îndrăgosti de Cristos și îi dedică toată viața ei, slujindu-i pe cei în nevoie. A inițiat, pentru prima oară în Ragusa, „Apostolatul Rugăciunii”, răspândind cu mare înflăcărare cultul Sfintei Inimi a lui Isus.

La 9 mai 1889, Maria Schinină, împreună cu cinci tinere, au înființat Congregația Surorilor Sfintei Inimi a lui Isus. Această Congregație și-a răspândit activitatea caritativă la toate categoriile sociale.

Maria Schinină a murit la 11 iunie 1910 la Ragusa, după o lungă suferință. Trupul ei, rămas intact se odihnește într-o biserică devenită loc de pelerinaj. A fost beatificată de Sfântul Părinte Papa Ioan Paul al II-lea, la 4 noiembrie 1990.

Activitatea caritativă a Surorilor Sfintei Inimi a lui Isus se desfășoară azi pe patru continente și constă

în ajutorarea spirituală și materială a tuturor celor nevoiași, în implicarea în diversele activități parohiale, în educarea și îndrumarea tineretului etc.

Împlinirea a 100 de ani de la moartea Fericitei Maria Schinină, fondatoarea Congregației Surorilor Sfintei Inimi a lui Isus, a fost marcată la Zalău printr-o seară de rugăciune, organizată în data de 12 iunie a.c. de către Surorile din Zalău, aparținând aceleiași Congregații, și Parohia Sfânta Familie. Programul a început cu procesiunea cu moaștele Fericitei de la Mănăstirea Surorilor la Biserica Sf. Familie, a continuat cu Sfânta Liturghie, apoi cu un spectacol, în care tinerii parohiei au interpretat o scenetă ce ilustra biografia Fericitei. Doamna profesoară Rodica Pop Seling și Corul „Sfânta Familie” au interpretat cu măiestrie câteva cântări religioase. Seara de rugăciune s-a încheiat cu binecuvântarea și sărutarea moaștelor.

Pr. Ciprian ROBOTIN

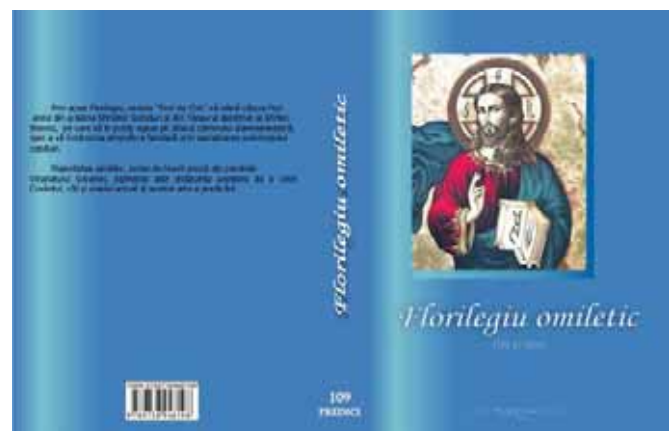
„Florilegiu Omiletic”

Cartea de predici „Florilegiu Omiletic”, a apărut de sub tipar, zilele trecute, cu binecuvântarea și sprijinul material al PSS Virgil Bergea, episcop greco-catolic de Oradea și sub patronajul Vicariatului Greco-Catolic al Silvaniei. Volumul a apărut la editura Scriptorium din Baia Mare, predicile religioase fiind expuse în aproape 500 de pagini.

Cartea oferă cititorului peste 100 de predici la duminici și sărbători, publicate pe parcursul celor zece ani de la reînființarea revistei <Flori de crin>, ca pe un buchet de flori alese din grădina Sfințelor Scripturi și din Tezaurul doctrinar al Sfintei Biserici. Sunt predici care se pot așeza pe altarul caminului oricărui credincios, spre a înmiresma atmosfera familială prin sacralizarea pelerinajului cotidian.

Majoritatea omiliilor (predicilor, n.r.), scrise de tinerii preoți din parohiile Vicariatului Silvaniei, oglindesc atât străduința acestora de a vesti Cuvântul, cât și nivelul actual al acestei arte a predicării.

Se poate procura de la Pr. Cristian Borz, (tel.0260/678956; 0765276302) sau de la librăria parohiei „Sfânta Treime” din Șimleu-Silvaniei. Prețul unui exemplar este de 25 lei (plus taxele poștale).

Sfințirea Bisericii „Sfântul Nicolae” din Șilindru

Duminică, 27 iunie 2010, a avut loc sfințirea bisericii din Șilindru, comuna Șimian, după o renovare generală.

Biserica închinată Sfântului Nicolae, a Parohiei Române Unite din Șilindru, din Protopopiatul Ierului, a fost zidită în anul 1780 după ce în mai multe rânduri a fost renovată: în anul 1909 fiind făcută prima renovare de către preotul Gheorghe C. Cavași, în anul 1938 sub preotul Alexandru Nistor și prim – curatorul Fransisc Balog săvârșindu-se a doua renovare, cu ocazia căruia s-au așezat moaștele Sfinților martiri GRATUS, AMANDA și JUCUNDINA aduse din catacombele Romei.

Acum, în anul Domnului 2010 s-a desăvârșit cea de-a treia renovare sub preotul paroh și protopop Duma Alexandru.

„Laudă veșnică Înduratului Dumnezeu că ne-a găsit vrednici sa-i renovăm această biserică cu ajutorul curatorilor: Balog Mihai, Cuibuș Cristofor, Kelle Albert, Hossu Ioan, Murin Karoly, Tivadar Ioan, Chele Iosif și îl rugăm să-și reverse binecuvântarea Sa peste noi toți cei care au fost alături de noi, cu gândul, cu rugăciunea și cu fapta, încurajându-ne și ajutându-ne în lucrarea noastră” a spus părintele protopop preot Alexandru Duma, cu ocazia depunerii hrisovului.

Cu ocazia sfințirii bisericii un grup de 12 copii din comunitate, care se pregătiseră în prealabil, au făcut prima Spovadă și Împărtășanie Solemnă.

Alături de PSS Virgil Bercea au slujit un sobor de preoți prezentă fiind și autoritatea statului prin prezența primarului comunei Șimian.

Prima întâlnire a soțiilor preoților din Protopopiatul Șimleu-Silvaniei

Sâmbătă, 26 iunie 2010, în localitatea Plopiș, județul Sălaj, a avut loc întâlnirea preoților din Protopopiatul de Șimleu. Evenimentul a fost organizat cu sprijinul preotului paroh Ioan Pavel Șanta și al credincioșilor parohiei „Adormirea Maicii Domnului” din Plopiș.

Întâlnirea a fost una inovatoare întrucât, pentru prima dată, preoții căsătoriți au fost însoțiți de soții și copii. Întâlnirea a început cu Sfânta Liturghie, la care a participat un sobor de 14 preoți ai Protopopiatului Șimleu-Silvaniei, domnul primar Nicolae Criste, reprezentanți ai autorității locale, membrii consiliului parohial și numeroși credincioși din parohia Plopiș.

Cuvântul de învățătură a fost rostit de către părintele protopop Nicolae Bodea, care a insistat asupra importanței colaborării și a comuniunii în Biserică între diferiții exponenți de acțiune: pe de o parte între preot și credincioși în cadrul parohiei, dar și între preoți la nivelul unității administrative a protopopiatului, precum și între familiile acestora. De asemenea, a rostit o scurtă reflecție Părintele Vicar Foraneu al Silvaniei, Gheorghe Țurcaș, care a conturat ideea legată de statutul soției preotului în Biserică Greco-Catolică, dând exemple de familii de preoți din perioada prigoanei comuniste care în ciuda dificultăților cauzate de apartenența religioasă,

nu au renunțat la credința catolică.

După Sfânta Liturghie preoții și soțiile lor s-au retras pentru întâlnirea privată care a început prin meditația unui text din Epistola către Coloseni asupra iubirii, răbdării, iertării, dragostei, înțelegerii, unității, dăruirii. La rugămintea preoților prezenți, soția Părintelui Vicar Foraneu, doamna Florica Țurcaș, a expus o mărturie impresionantă despre experiența de 36 de ani în calitate de soție de preot. Domnia sa a detaliat unele aspecte foarte pragmatice și concrete la care o soție de preot trebuie să acorde maximă importanță în ce privește relaționarea în familie, educația și responsabilizarea copiilor preoților, importanța autoformării și a formării continue, exigențe de natură profesională, exercițiul rugăciunii, relaționarea cu credincioșii, ș.a.

De asemenea, s-a conturat dorința comună a perseverării și aprofundării întâlnirilor între familiile preoților și s-a născut ideea întrajutorării între soțiile de preoți cu ocazia manifestărilor reciproce existente în fiecare parohie.

Evenimentul s-a încheiat cu o agapă frățească specifică locului pentru care adresăm și pe această cale cele mai sincere mulțumiri organizatorilor!

Florica BODEA

În vizită la Caritas Eparhial Oradea

În perioada 27 mai – 3 iunie 2010, Caritas Eparhial Oradea a primit vizita partenerilor din Caritas Rimini, Italia. Delegația partenerilor italieni, din care au făcut parte patru fete și trei băieți, a fost condusă de directorul Caritas Rimini, pr. Renzo Gradara.

Caritas Eparhial Oradea a propus vizitatorilor un program variat, în vederea atingerii scopului acestei deplasări: cunoașterea de către tinerii italieni a realității locale, în special a activităților în care sunt implicați tinerii din România precum și oferirea unor mărturii de viață și de fapte.

Cei șapte tineri au participat ca animatori la Întâlnirea Eparhială a copiilor din Eparhia de Cluj-Gherla, întâlnire organizată la Bistrița Năsăud, în ziua de 29 mai 2010. La Bistrița Năsăud, tinerii italieni, asemenea celorlalți animatori, au fost găzduiți în familii, putând astfel să cunoască mai bine comunitatea locală, dar mai ales să experimenteze realitatea locală.

În zilele de luni, marți și miercuri tinerii au fost prezenți în Oradea și au activat în cadrul asociației noastre. S-au organizat în două echipe. Fetele au sortat și au pregătit haine din depozitul asociației pentru

copiii dintr-un orfelinat; au distribuit masa caldă celor 30 de beneficiari care primesc zilnic un prânz oferit de asociație și au făcut vizite în familiile beneficiarilor însoțind asistentul social. Băieții au dat o mână de ajutor pentru pregătirea unui spațiu care va fi destinat departamentului de voluntariat.

Tinerii italieni fac parte din Serviciul Civil și își desfășoară activitatea în cadrul Caritas Rimini. Cele câteva zile petrecute aici i-au adus în contact direct cu realitatea din România și le-au deschis interesul pentru țara noastră și cultura română.

Această vizită a creionat calea unei potențiale colaborări în viitor între cele două organizații partenere, prin exprimarea interesului tinerilor de a efectua în viitor Serviciul Civil în România.

Părintele rector Cristian Sabău se retrage

Părintele Cristian Sabău a îndeplinit timp de șapte ani funcția de Rector al Seminarului Teologic Greco-Catolic „Sfinții Vasile, Grigore și Ioan”, mai exact între anii 2003-2010. Luni, 7.06.2010, în cadrul unei întâlniri comunitare, spre uimirea tuturor celor prezenți, părintele rector și-a anunțat retragerea din funcția ocupată, din cauza unor probleme de sănătate.

De-a lungul celor 7 ani părintele Cristian Sabău a fost cel care a călăuzit pașii numeroaselor generații de seminariști, reprezentând imaginea unui adevărat tată care-și iubește copiii. A reușit să imprime în seminar o adevărată atmosferă de muncă, fraternitate și înțelegere. Pe lângă acestea a dus o muncă solicitantă pentru bunul mers al acestei comunități unde s-au format numeroase generații de preoți.

Atunci când a fost numit în anul 2003, părintele Cristian spunea: „Vom încerca să formăm tineri preoți pentru societatea actuală. Vom încerca să găsim modalitatea cea mai potrivită de a îmbina ceea ce în Biserică a însemnat dintotdeauna Tradiția Creștină, ceea ce a însemnat dintotdeauna păstrarea vieții vii a lui Hristos cu necesitățile și cu schimbările societății actuale. Încercăm să realizăm un program educativ din care preoți noi hirotoniți să rezulte atât din punct de vedere intelectual, cât și spiritual, liturgic, dar mai ales pastoral”.

Acum la sfârșit de mandat toți cei care s-au lăsat modelați de acest minunat om pot să afirme că părintele a reușit să realizeze în mare măsură ceea ce și-a propus. Toți am avut și vom avea de învățat de la acest preot, ce reușește să insuflă tuturor celor din jurul său multă

energie și mult optimism; pentru aceasta fiecare suntem datori să ne rugăm pentru el și sănătatea sa.

Vineri, 12.06.2010, PSS Virgil Bercea a fost alături de comunitatea Seminarului la Sfânta Liturghie ce a marcat încheierea vieții comunitare. Într-un cadru festiv și încărcat emoțional PSS Virgil

i-a oferit părintelui Cristian Sabău distincția de Sincel onorific al Eparhiei de Oradea Mare, în semn de respect și considerațiune pentru munca pe care părintele Cristian a depus-o în decursul celor 7 ani de rectorat.

Întregul colectiv de studenți și formatori îi mulțumește preacucernicului părinte pentru tot ceea ce el a făcut în tot acest timp și îl asigură pe acesta că îl vor purta în rugăciunile lor.

Pe data de 15.06.2010, PSS Virgil Bercea l-a numit ca nou rector pe părintele Antoniu Titus Chifor în funcția rămasă vacantă. Acesta a îndeplinit anul trecut funcția de vicerector și formator al anilor III-IV. Li dorim mult spor în mandatul încredințat și multă putere de muncă.

Ionuț URSULEAC